

አማራ ለምን ይታደናል? በአማራ ላይ ይህ ሁሉ

ግፍ እና ሰቆቃ ለምን?

24,10,2017

አማራ ለምን ይታደናል?

የአማራ ህዝብ ቅጣቱ በዛ። የሚፈጸምበት ግፍ ሞልቶ ፈሰሰ። ላለፉት 26 ዓመታት በጠላትነት ታዬ። የተለያዩ ስም እየተሰጠውና እየተፈረጀ አበሳውን አየ። የሀገሩን ማተብ ባለመጠጠሱ (ኢትዮጵያዊ ነኝ በማለቱ) እንደወንጀል ተቆጥሮበት ተንገላታ። በሌሎች ወንድሞቹ በጥርጣሬ እንዲታይ የዘመናት መጥፎ ታሪኮች ሁሉ ተለጠፉበት። የመልማት እድል ተነፈገው። አንገቱን እንዲደፋ ግልጽና ስውር ደባዎች ተፈጠሩበት። ከየሚኖርበት ቦታ ሁሉ መጤ እየተባለ ተፈናቀለ። አስከፊ ጭፍጨፋ ተካሄደበት። እነዚህን እውነታዎች ስጽፍ ሰነድ ማጣቀስ አላስፈለገኝም፤ ራሴ ያየሁትና የታዘብሁት እውነታ ነውና። ይህ ሁሉ ጭካኔ ለምን?

በአማራው ላይ የሚፈጸሙ ድርጊቶች የአዳኝ – ታዳኝ ግንኙነት ይመስላሉ። የሥነ ሕይወት ተመራማሪዎች፣ የአዳኝ – ታዳኝ ግንኙነትን ሲያትቱ፤ “በምድር ላይ የሰውን ልጅ ታዳኝ አደርጎ ሕይወቱን የሚቀማው ሌላ እንስሳ የለም” ይላሉ። ሲቀጥሉ፣ “ሌሎች እንስሳት የሰውን ልጅ የሚያጠቁት ራሳቸውን ለመከላከል እንጅ እሱን ማጥቃት ተፈጥሯዊ ባህሪያቸው ስለሆነ አይደለም” ይላሉ። ባሁኑ ሰዓት ይህ ንድፈ ሐሳብ የሚሰራ አይመስልም። አማራ የሚባል ህዝብ በሰው አውሬዎች እየታደነ ሲመተር እያየንና እየሰማን ነው። ግን ለምን? ለማንስ አቤት ይባላል?

አቤቱታ፤
(1). ለኢትዮጵያ ህዝብ

አማራ በኢትዮጵያዊነቱ ተደራድሮ የማያውቅ፣ ከሌሎች ወንድሞቹ ጋር በመሆን ሀገሩን በደምና በአጥንቱ ሲጠብቅ የኖረ፤ ከኢትዮጵያዊ ወገኑ ጋር ተዋህዶና ተከባብሮ የኖረና እየኖረም ያለ ህዝብ ነው። ቢሆንም፣ እሱን ኢላማ ያደረጉ የጥላቻ ቅስቀሳዎች፣ ማፈናቀሎችና ጭፍጨፋዎች ሲካሄዱ ከጎኑ አለሁልህ ያለው ወይንም ለምን ብሎ ድምጹን ያሰማ ለመኖሩ እርግጠኛ አይደለሁም። ግን ለምን?

(2). ለአሮሞ ህዝብ

አማራ ከአሮሞ ህዝብ ጋር የተቀላቀለና የተዋህደ ለመሆኑ አስረጅ መደርደር ያለብኝ አይመስለኝም። ይህንን የአሮሞ ህዝብም ጠንቅቆ ያውቀዋል። ይህ እውነታ የማይዋጥላችሁ ካላችሁ በሰከነ አእምሮ ታሪክን ፈትሹ። የአሮሞና አማራ ህዝብ በአንድ ላይ የተገመደ ህዝብ ነው። ሕፃን ሆኜ እሰማው የነበረውን አንድ ነገር አካፍቼ ልለፍ። የአሮሞን ሀገር ረግጣው የማታውቀውና ቋንቋውም ሲነገር ሰምታ የማታውቀው ገጠሬዋ እናቴ፣ “ከአሮሞ ያልተወለደ ፍቂ ደመናሳ ነው” ስትል እሰማት ነበር፤ አባባሉን ሰው ራሱን ሲኮፍስ የሚጠቀምበት ይመስለኛል። አባባሉ ችግር (የእጅ ባለሙያዎችን ዝቅ የሚያደርግ በመሆኑ) ያለበት ቢሆንም የሁለቱን ህዝብ መዋህድ ቁልጭ አድርጎ ያሳያል። ይህ ጎጃም ውስጥ ሲነገር የነበረ አባባል ነው። ወደ ወሎ አካባቢም ከዚህ ቢበልጥ እንጅ (ህዝቡ ራሱ ስላለ) አያንስም። ጎንደርም ቢሆን፣ በንግሥና ቦታ ተቀምጦ ያስተዳደር የነበረን ህዝብ አልተዋህደም ማለት አይቻልም። ታዲያ፣ አማራ በአሮሞ ምድር ለምን ታዳኝ ሆነ? የአሮሞ ህዝብና ይህን እኩይ ድርጊት ሊያወግዘው ይገባል። “ድመትህን በርና መስኮት ዘግተህ አትደብድብ” የሚለው የፈረንጆቹ አባባል ሊታሰብበት ይገባል። የአሮሞ ህዝብ ታላቅ ህዝብ ነው። ይህንን ለመመስከር በሥራ ዓለም የተዋወቅኋቸው የአሮሞ ጓደኞቹ፣ በትምህርት ዓለም አብሪያቸው የተማርሁ ወጣት የአሮሞ ተማሪዎች፣ ያስተማርኋቸው የአሮሞ ልጆች ሁኔታና ተግባር መገምገም በቂቱ ነው። ከዚያም ባለፈ፣ ላለፉት 26 ዓመታት የተዘሩት የጥላቻ ስብከቶችና ፕሮፖጋንዳዎች የታሰቡላቸውን ግብ እንዳይመቱ ማድረጉ የህዝቡን ታላቅነት ቁልጭ አድርጎ ያሳያል።

ከ1983 ዓ.ም ጀምሮ በነበሩ ተከታታይ ዓመታት በአሮሚያ ክልል ስልጣን ላይ የነበሩ መሪዎች “ነፍጠኛ” የምትለዋን የጥላቻ ቃል ወጣቱን ይግቱት ስለነበር አሁን ላለው የጭካኔ ተግባር የራሱን አስተዋጽኦ ያበረከተ ይመስለኛል። በዚያ ጸረ አማራ ልፍለፋቸው የአሮሞን ህዝብ በጥርጣሬ እንዲታይ ያደረጉት ይመስለኛል። ይህን እንዳነሳ ያስገደደኝ በገዥው ፓርቲ ውስጥ ካሉት የድርጅቶች መሪዎች ውስጥ የአህዴድ መሪዎች የሚሰጧቸው መግልጫዎችና በሶሻል ሚዲያው የሚያስተላልፏቸው መልዕክቶች በሳልና ገንቢ መሆናቸውን በማስተዋሌ ነው። ይህ ሁኔታ ቀደም ብሎ ቢሰራበት ኑሮ፣ የደረሰውንም ሆነ የሚፈራውን ቀውስ የመከላከል አቅም ይኖረው ነበር። አሁንም ለእነዚህ ወጣት መሪዎች የማስተላልፈው መልዕክት፣ “ከመቼውም ጊዜ በበለጠ አቅማችሁን ተጠቅማችሁ ራሳችሁን ከተጠያቂነት፣ ሀገሪቱንም ከእልቂት ጠብቁ” የሚል ነው።

ባለፈው በበደኖና በአርባ ጉጉ የተፈጸመው ግፍ ጠባሳው ሳይሸር ዛሬ በኢሉ አባባራ ዞን ውስጥ መደገሙ ሁለቱ ህዝቦች የቤት ሥራቸውን በደንብ አለመስራታቸውን ያሳያል። የተወሰኑ አረመኔዎች፣ አማራ ላሉት አርሶ አደር ለአንገቱ ቆንጨራ፣ ለንብረቱ እሳት ይዘው ዘመቱበት። ይህ፣ ዘመኑን የማይመጥን በጣም አሳፋሪ ድርጊት በአሮሞ ምድር ሲፈጸም የአሮሞ ህዝብ እንዲ ዝም ብሎ ሊያልፈው አይገባም። በአስቸኳይ መፍትሄ ሊፈልግለት ይገባል።

(3). ለብአዴን አመራሮች

ብአዴኖች፣ ከአማራ ህዝብ ጋር የምታወራራዱት ሂሳብ እየከበደ የመጣ ይመስለኛል። ለአማራ ህዝብ ችግር፣ በአንደኛ ደረጃ ተጠያቂ እናንተ ስትሆኑ በሁለተኛ ደረጃ የሚመጣው ደግሞ ተማርሁ ባዩና ተጎልቶ የሚመለከተው የኔ ዓይነቱ ተመግዳቂ ይመስለኛል። ሌላው ቢቀር፣ ከታሪክ፣ ከልጆቻችሁና ከልጆቻችን ፍርድ ማምለጥ አይቻልም።

የብአዴን አባላት ሆይ፣ የአማራው ህዝብ በሀገሪቱ ተዘርቶ የሚኖር መሆኑን ታወቃላችሁ። እዚህ ላይ አንድ ጥያቄ ልጠይቃችሁ ፈለግሁ። ከክልሉ ውጭ ስላለው ህዝብ አጀንዳ ይዛችሁ ተወያይታችሁ ታውቁ ይሆን? ቢፈናቀል፣ ጭፍጨፋ ቢፈጸምበትና መሬቱን ቢነጠቅ “እንዴት እንደርስለታልን?” ብላችሁ ተወያይታችሁ ታውቁ ይሆን?

በአንድ ወቅት፣ የድርጅቱ አመራር የነበሩ ሰዎች “ከክልሉ ውጭ ስላለው አማራ እኛን አይመለከትም” እንዳሉ አስታውሰላሁ። ከነዚህ መሪዎች፣ በሌላ ክልል ስለተፈናቀሉ አማራዎች ተጠይቀው፣ “ነፍሰ ገዳዮችና የማዳበሪያ እዳ ያለባቸው ናቸው” ያሉትን ሁሌም በሀዘን የምናስታውሰው ነው። ችጋር ያሰደደውን ተፈናቃይ አርሶ አደር፣ “ሌባ ነው” ብሎ መፈረጅ ለአፈናቃዩ በርታ የማለት ያህል ነበር። ይህ ስራችሁ ከአእምሮችን ሳይጠፋ፣ “አማራን. አንገቱን ቀና አድርጎ እንዲሄድ አደረግነው” የሚል ፕሮፖጋንዳ ስራችሁብን።

የሚገርመው ነገር፣ ከክልሉ ውጭ ያለው አማራ አይመለከተንም ያሉት የድርጅቱ አመራሮች ባብዛኛው በክልሉ ያላደጉና ነዋሪ ሆነው የማያውቁ ግን ለመግዛት እዚያ የተመደቡ ነበሩ።

አሁንም ጊዜው አልመሸባችሁም። ከህዝቡ ጋር ተሰለፉና የሚላችሁን ስሙ፣ ከተወቃሽነት ዳኑ፣ የጎደፈ ታሪካችሁን ስተካክሉ።

(4). ተማርን ለምንልና የጥበብ ሰው ነኝ ለምንል እኛ ከሸፈናል። የአማራው ሰቆቃ ሊጎረብጠን አልቻለም። በአርባ ጉጉ፣ በበደኖና በቤኒሻንጉል በአማራው ላይ የተፈጸመውን የግፍ ጭፍጨፋ መማሪያና መጻጸቻ ማድረግ አልቻልንም። ግፉን፣ ወደ ወገናችንና ለዓለም ህዝብ በበቂ በማድረስ መማሪያ እንዲሆን አላደረግነውም። ለመሆኑ እኛን ከወገን ጋር እንድንሰለፍ የሚያደርገን ምን ታዕምር ይሆን?

በመጨረሻም..... ለአማራ ህዝብ፤

ችግሮችን በጽናትህ ተቋቁመህ እዚህ መድረስህ እስካሁን በስምህ ለተዘራው አውዳሚ ፕሮፖጋንዳ መሰረተ ቢስነት አንድ ማሳያ ነው። መማር የሚችል ቢኖር የአንተ መገፋትና ለሀገር ስትል ያሳለፍከው መከራና ጽናት ጥሩ ትምህር ይሆን ነበር። አሁንም ቢሆን በመተባበርና በመደጋገፍ ከተጋረጡብህ ችግርና ከተጠመደልህ አሸክላ በትግስትህና በጥናትህ እንደምትወጣ ጥርጥር የለኝም። አንተ እየሞትህ ገዳዮችህን ታሸንፋለህ፤ መቼም ቢሆን የረከሰ የጠላቶችህን መንገድ ትከተላለህ ብዩ አላስብም።

የአማራ ሰቆቃ ይብቃ!
ይሁኔ አየለ እንደከተበው።